МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Факультет «Дизайн середовища»
Кафедра міжкультурної комунікації в креативних індустріях

Петрініч Наталя Миколаївна

ДИЗАЙН СЮЖЕТНОЇ КОЛОДИ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр»
зі спеціальності 022 Дизайн
ОПП «Арт-терапія та комунікативні практики»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Н. М. Петрініч

Науковий керівник: Єрмакова Тетяна Сергіївна
доктор педагогічних наук, професор
Консультант: Ганоцька Ольга Василівна
кандидат мистецтвознавства, доцент

Харків 2024

ЗМІСТ

ВСТУП		4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ		8
1.1	Історія виникнення метафоричних асоціативних карт	8
1.2	Типологія метафоричних асоціативних карт	17
1.3	Вимоги до розробки метафоричних асоціативних карт	24
Висновки до розділу 1		26
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ДИЗАЙНУ КОЛОДИ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ		28
2.1	Етапи розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт	28
2.2	Технічні вимоги до друку та електронного формату	40
2.3	Створення прототипу та тестування колоди	43
Висновки до розділу 2		48
Загальні висновки		50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		52
ДОДАТКИ		58

Анотація

Петрініч Наталя. **ДИЗАЙН СЮЖЕТНОЇ КОЛОДИ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ**. Тема роботи. Кваліфікаційна робота на отримання ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 022 Дизайн. Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, 2024.

У роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти створення дизайну колоди метафоричних асоціативних карт (МАК). Наголошено на важливості розуміння взаємозв'язку між такими міждисциплінарними поняттями, як метафора, асоціація та проєкція, які є ключовими елементами, в історичному розвитку та становленні МАК як методу та інструменту. Було визначено типологічні ознаки, властиві метафоричним асоціативним картам, врахування яких є необхідним компонентом під час розробки авторської сюжетної колоди МАК. Підкреслено важливість визначення класифікації майбутньої колоди та окреслення меж її застосування. Розглянуто вимоги до розробки дизайну метафоричних асоціативних карт. Наголошено на важливості дотримання стилістичної єдності, яка є суттєвою частиною дизайну майбутньої колоди МАК. Розглянуто можливість використання майбутньої колоди у різноманітних практиках та техніках для розвитку творчих здібностей, пошуку ресурсу та саморефлексії.

Ключові слова: арттерапія, МАК, прототипування, проєкція, універсальний дизайн, метафора, кольорове сприйняття.

Annotation

Petrinich Natalia. DESIGN OF A PLOT DECK OF METAPHORICAL ASSOCIATIVE CARDS. Qualification work of the Master's Degree in specialty 022 Design. Kharkiv State Academy of Design and Arts, Kharkiv, 2024. Thesis explores the theoretical and practical aspects of creating a deck design for metaphorical associative cards (MAC). It emphasizes the importance of understanding the relationship between such interdisciplinary concepts as metaphor, association, and projection, which are key

elements in the historical development and formation of MAC as a method and tool. It identifies typological features inherent in metaphorical associative cards, the consideration of which is a necessary component when developing an author's plot deck of MAC. It emphasizes the importance of defining the classification of the future deck and outlining the boundaries of its application. It considers the requirements for developing a design for metaphorical associative cards. It emphasizes the importance of adhering to stylistic unity, which is an essential part of the design of the future MAC deck. It considers the possibility of using the future deck in various practices and techniques for developing creative abilities, finding resources, and self-reflection.

Keywords: art therapy, MAC, prototyping, projection, universal design, metaphor, color perception.

ВСТУП

Метафоричні асоціативні карти (МАК) є ефективним інструментом для роботи в психологічній, терапевтичній та педагогічній практиках. Вони стимулюють асоціативне мислення, допомагають долати внутрішні бар'єри, а також сприяють глибшому самопізнанню та розвитку креативності.

Останнім часом спостерігається зростаючий інтерес до різноманітності сюжетів і дизайну таких колод, оскільки саме візуальні та концептуальні особливості карт визначають якість і глибину асоціативних процесів під час їх використання. Важливість дизайну сюжетної колоди полягає в необхідності створення образів, які відповідають потребам різних груп користувачів. Зокрема, актуальним є підбір сюжетів, що враховують культурні, вікові та індивідуальні особливості, а також тематичну спрямованість карт.

В умовах сучасного суспільства, де зростає потреба у психологічній підтримці та розвитку емоційного інтелекту, дизайн МАК може сприяти більш ефективному вирішенню особистісних і професійних завдань. Водночас повномасштабна війна внесла свої корективи й у національну свідомість та ідентичність українського народу [28]. Зокрема, почали активно використовувати національні мотиви у різноманітних виробах, таких як одяг, ювелірні вироби, посуд, листівки, марки тощо, в яких присутні українські національні символи, орнаменти.

Як показує аналіз наукової літератури, дослідженням МАК займалися доволі невелика кількість науковців. Здебільшого їхні роботи пов'язані із використанням наявних колод МАК в психології: профілактика стресостійкості особистості (Блінов О., Шопіна М.); засіб розвитку психо-мовленнєвої діяльності (Рібцун Ю.); загальні відомості про використання МАК у психології (Бриль М., Вернікова Н., Кузнецова К., Лемешко Т., Хижняк М.); аналіз існуючих колод з погляду роботи психолога (Проноза-Стеблюк К.) роль метафори та особливості тлумачення в МАК (Бородулькіна Т.); педагогіці: застосування МАК в підготовці вчителів (Балюк В.,

Каплінський В., Мільто Л., Токарева Н., Шамне А.); педагогічні аспекти розвитку арттерапії (Єрмакова Т.); соціальній сфері: підготовка соціальних робітників (Коляденко С., Літяга І.). До того ж науковці зазначають на тому, що в Україні більшість колод метафоричних асоціативних карт мають англомовний або російськомовний супровід.

Саме тому, розробка дизайну українських метафоричних асоціативних карт, заснованих на українських літературних джерелах, а саме казках та міфах залишається актуальним завданням на сьогодні.

Мета дослідження – розробити сюжетну колоду метафоричних асоціативних карт.

Згідно з окресленою метою роботи визначено наступні завдання:

1. Проаналізувати наукові джерела, що розкривають історію виникнення метафоричних асоціативних карт.
2. Висвітлити особливості типології метафоричних асоціативних карт.
3. Проаналізувати вимоги до розробки метафоричних асоціативних карт та їх вплив на процес взаємодії учасників арттерапевтичного втручання.
4. Представити етапи розробки та технічні вимоги до друку та електронного формату сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт.
5. Розробити прототип та провести тестування колоди метафоричних асоціативних карт.

Об’єкт дослідження сюжетні метафоричні асоціативні карти як інструмент у роботі фахівця.

Предмет дослідження дизайнерські особливості та принципи створення сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт.

Вирішення поставлених завдань було реалізовано за допомогою наступних **методів дослідження:** теоретичні (*метод аналізу:* оцінювання інформації для виявлення основних аспектів і взаємозв’язків; порівняння: встановлення подібностей і відмінностей між різними елементами дослідження; *метод*

систематизації: Упорядкування та класифікація зібраних даних; *узагальнення результатів дослідження:* виведення загальних висновків на основі отриманих даних), *емпіричні методи* (*діагностичні методи:* спостереження та бесіди для збору первинної інформації); *функціонально-конструктивний метод* (визначення особливостей візуального дизайну колоди метафоричних асоціативних карт). Ці методи дозволили провести комплексне дослідження та досягти поставлених завдань.

Практичне значення отриманих результатів. У використанні результатів даного дослідження можуть бути зацікавлені дизайнери та арттерапевти під час створення авторських колод метафоричних асоціативних карт. Ці результати також можуть бути корисними для:

1. Поліпшення арттерапевтичних процесів: розробки навчальних програм, дидактичних завдань тощо.
2. Гуманітарних та мистецьких навчальних закладів: можливе використання в різноманітних методах та практиках, в навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації.
3. Інститути удосконалення вчителів: використання у програмах підвищення кваліфікації вчителів та інших освітніх працівників.

Ці практичні застосування сприятимуть впровадженню інноваційних методів та підходів у дизайні, комунікативних та освітніх практиках, арттерапії, що підвищить ефективність і результативність освітніх та арттерапевтичних процесів.

Публікації. Результати дослідження, в якості апробації опубліковано в ході конфкренцій:

1. Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах», м. Київ (19 квітня 2024 року)

2. Міжнародна наукова конференція «Дизайн XXI століття. Українська модель дизайну: Василь Єрмілов», м. Харків (28 березня 2024 року, ХДАДМ. Харків.)

3. І Міжнародна науково-практична конференція кафедри аудіовізуального мистецтва Харківської державної академії дизайну та мистецтв «Аудіовізуальне мистецтво: сучасні тенденції та перспективи розвитку», м. Харків (28-29 березня 2024 року)

4. 4. IV Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 106-ї річниці від заснування університету та Кримського Форуму, м. Київ (17–18 жовтня 2024 рік)

5. ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса (9-11 жовтня 2024 р.)

6. II Науково-практична конференція здобувачів вищої освіти «Сучасний мистецький дискурс очима молодих науковців», м. Харків (26 листопада 2024 рік) [22, 23, 24, 25, 26, 27]

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (46 найменувань, 12 із яких – іноземною мовою). Загальний обсяг роботи становить 57 сторінок, з яких 49 сторінок основного тексту, 6 сторінок – список використаних джерел,

Додатки – 18 найменувань, 6 з яких – таблиці, 12 – рисунки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ

1.1. Історія виникнення метафоричних асоціативних карт

Історію виникнення метафоричних асоціативних карт неможливо розглядати окремо від таких понять як метафора та асоціація. Саме поняття метафора має між дисциплінарні підвалини.

За визначенням Енциклопедії сучасної України, метафора (від грец. μεταφορά – перенесення) – це засіб вербального і мисленнєвого вираження, який дозволяє переосмислювати значення властивостей одного предмета (явища або дії) на інший предмет [11]. До метафори зверталися й досліджували ще в часи античності (Платон, Аристотель, Квінтіліан та інші). Вони надавали їй певну образність, вважали перенесенням ознак або кодуванням значень. Сама метафора була інструментом реалізації однієї з важливих функції свідомості, а саме когнітивної, що відповідало за формування раціонального мислення та концептуального уявлення. А от метафоричні образи тлумачилися як первинний мовний код.

Спираючись на це можна зазначити, що метафоричне перенесення фундаментальна засада людського сприйняття та розуміння, що ґрунтується на віднайденні подібності, точок перетину між символами, образами різних предметів та явищ. Багатогранність поняття терміну «метафора» зумовлює безліч трактувань, наведемо деякі з них: слово або вислів вжитий в переносному значенні; один із різновидів тропів; будь-яке вербальне вираження зміст якого вживається в переносному значенні [7].

Міждисциплінарний статус поняття метафора, зумовлює його широке використання, адже воно знаходиться на стику таких наук як філософія, психологія, культурологія, лінгвістика та ін.

Активне використання метафори в психології займає помітне місце в різноманітних підходах та напрямках, НЛП терапія, гуманістичні та екзистенційно

зорієнтованих підходах, гештальт-терапії тощо. Використання метафор в психотерапевтичній практиці розглядали такі західні психологи як, К. Юнг, Д. Джейнс, Ш. Коп, Бендлер і Гріндер М. Еріксон і Россі, та ін.

Тлумачення метафори пов'язують із певними асоціаціями. Це є міждісциплінарне поняття, яке означає з'єднання, сполучення (лат. associatio) та з'єдную (від associo). У психологію термін асоціація ввів Дж. Локк для позначення зв'язку між уявленнями [11]. На його думку, всі ідеї та досвід людини походять з двох джерел відчуття та рефлексія. Локк стверджував, що необхідно розрізняти, але не відокремлювати відчуття та рефлексію: адже перше - початок пізнання, а друге виникає після і на основі особистого сприйняття. Джерелом будь-якого знання виступає відчуття „Немає нічого в розумі, чого б не було в почуттях". Механізмом утворення складних розумінь, на думку Локка виступає асоціація. Уявлення Локка заклали підвалини для розвитку асоціативної психології [14].

Поєднання таких понять як метафора та асоціації широко використовується в різноманітних психологічних, арттерапевтичних, діагностичних, комунікативних та коучінгових практиках. Стимуляція вільних асоціацій шляхом метафоричних образів в арттерапевтичних практиках може досягатись різноманітними засобами, в яких метафора, асоціація та виступають в ролі психологічного механізму, за допомогою яких індивідуальні емоції, відносини, сприйняття та поняття індивіда проєктуються на інший об'єкт. Метафора – у формі слова або виразу, допомагає об'єднати образ з переносним значенням, зробити так звану «проєкцію в реальність» і повернути метафору в життя.

Проєкція (лат. projectio – викидання) в рамках психоаналітичної теорії, це поняття розуміється як проєкція несвідомого в рамках, описане вперше З. Фройдом [11, 17].

Одними з провідних засобів, що використовують в різних напрямках терапії є метафоричні асоціативні карти, емоційно-образна терапія та різноманітні трансформаційні ігри та ін. Метафоричні асоціативні карти - один з інструментів

проєктивних методик, спрямований на звернення до підсвідомості людини. В терапії його використовують з різноманітною метою, адже такі явища як проєкція, метафора та асоціація являють його основу.

Метафорично асоціативні карти відносять до класу арттерапії. Зазначається їх вплив на прискорення процесів отримання терапевтичних результатів [3].

Метафоричні асоціативні карти (МАК) – це спеціальні зображення, представлені у вигляді набору карт, що використовують як інструмент для консультування, арттерапії, в комунікативних практиках, як засіб спілкування та соціальної взаємодії. МАК карти належать до проєктивних методик, їх особливістю є відсутність сталої інтерпретації водночас їхня мета спрямована на отримання або спонукання до прояву певних емоцій [11, 40].

Перша колода метафоричних асоціативних карт була намальована у 1975 р. Елі Раманом, канадським професором з мистецтвознавства. Протягом років, під час викладання мистецтва в Рутгерському університеті в Нью-Джерсі, одним з його інтересів було дослідження змінних структур сприйняття мистецтва – «variable structures» [43] Саме зацікавленість мистецтвом та зацікавленість вивченням історії гральних карт, заклали основу для створення першого набору зображень. Перша версії була надрукована англійською мовою, але за кілька років її переклали німецькою, голландською та французькою. Існує офіційне видавництво «OH-Verlag / OH Publishing House» (1985), та вебсайт OH-Cards-Institute.org (див. Рис. 1) Складається зі 176 карток (88 карток зі словами та 88 карток з малюнками).

Зазначимо, що картки зі словами мають розмір 8,9 x 11,4 см, картки з малюнками 6,3" x 8,8"см [42].

Рисунок 1. - Колода «OH» cards (зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Важливий внесок у створення та розробку принципів і методів використання карт як інструменту психолога належить психотерапевту Джо Шліхтеру. Його робота заклала основу для подальшого розвитку цього інструменту в психології.

З часом, завдяки психотерапевту та видавцю Моріцу Егетмейеру, було створено видавництво «OH-Verlag / OH Publishing House» (1985). Це видавництво сприяло поширенню метафоричних асоціативних карт на міжнародному рівні, що значно розширило їх використання у психотерапії, арттерапії та інших сферах.

«OH-Verlag» не лише випускало карти, але й активно займалося створенням нових підходів та технік для їх використання. Це включало розробку спеціальних

методик для різних терапевтичних контекстів, а також інтеграцію карт у навчальні програми для підготовки фахівців.

Завдяки зусиллям Егетмейера, метафоричні асоціативні карти стали важливим інструментом у роботі психологів, арттерапевтів та інших спеціалістів.

Їхнє використання сприяє більш глибокому розумінню емоційних та психологічних станів пацієнтів, а також підтримує процес самопізнання й особистісного розвитку.

Таким чином, праця Шліхтера та Егетмейера не лише започаткувала нову епоху в використанні МАК, але й вплинули на подальший розвиток інноваційних методів у цій галузі.

Метафоричні асоціативні карти (МАК) є інструментом, що використовується в психології, освіті, творчості та соціальній взаємодії. Вони відомі під різними назвами, серед яких: kesem, асоціативні карти, метафорично асоціативні карти, проєктивні карти, OH cards [2, 30, 37].

Назва OH cards походить від назви першої колоди метафоричних асоціативних карт (МАК) «ОН». Що являє собою вигук ОН, в перекладі з англійської - звуковий прояв емоції. Він символізує момент раптового розуміння або інсайту.

Зображення на картах можуть викликати здивування та призвести до відкриття, усвідомлення нового. І така назва була логічною, адже робота з МАК спрямовані на стимулювання уяви та спонукає до особистої інтерпретації зображень. Наразі МАК використовують більше як інструмент інтроспекції, полегшення соціальної взаємодії, навчанні та творчій діяльності.

Активне розповсюдження та використання МАК у світі пов’язано із діяльністю таких спеціалістів як Аялоні О., Егетмейєр М., Інжир В., Мілорадова Н., Мошинська Л., Нелідова Н., Попова Г., Шмулевич І. та ін.

МАК використовують, як інструмент інтроспекції, полегшення соціальної взаємодії, навчанні та творчій діяльності.

Важливо зазначити зв’язок МАК карт з гральними картами. Від них МАК карти успадкували розміри, а саме відповідність стандартним розмірам гральних карт.

Протягом 19 століття розміри гральних карт були стандартизовані, до розміру 3.5/2.5 дюймів, його називають «wide» або «poker-sized», 3.5/2.25 дюймів – «whist-sized» або «bridge-sized» та 4.75/2.75 дюйми – карти Tarot (див. Таблицю 1) [36].

Таблиця 1. - Стандартні розміри гральних карт

Тип гральної карти	Висота / ширина (дюйми)	Висота / ширина (міліметри)
1	2	3
Standard Poker	3.5/2.5	88/63
Bridge Cards	3.5/2.25	89/57
Tarot Cards	4.75/2.75	120/70

Прикладом відповідності розмірів МАК та гральних карт, можуть слугувати наступні колоди: МАК 1001,Beauregard, Bosch, Claro, Cope, Ecco, Habitat, Lydia Jacob Story, Morená, Mythos, Orca, Persona, Personita, Quisine, Raccoon, Resilio, Saga, Shen Hua, Tahiti, мають розмір 6,3 х 8,8 см., що відповідає розміру класичної покерної карти.

На відміну від класичної форми – прямокутної – існують метафоричні карти й у формі кола. Вибір такої незвичної форми для МАК має підґрунтя в історії круглих гральних карт.

Inuk – колода, карти якої виконані в форматі кола, діаметром 8,8 см., що відповідає розміру класичної покерної карти но висоті.

Прикладом досить цікавої та різноманітної історії круглих є:

Ганджифа (Ganjifa, Ganjapa or Gânjaphâ) – карткова гра з використанням круглих гральних карт, що були розповсюджені у Персії, Ірані та Індії [37].

Китайські круглі картки: В Китаї використовували круглі картки для гри в "маджонг", яка є однією з найстаріших у світі.

Європейські круглі картки: В Європі круглі картки також були популярними в різних країнах. Наприклад, в Італії використовували круглі картки для гри в "Scopa" та інші ігри [37].

На сьогодні OH Cards, видані в Німеччині видавництвом «OH-Verlag / OH Publishing House» (1985), доступні 28 мовами, включаючи китайську, хорватську, данську, фінську, іврит, італійську, японську, норвезьку польську, португальську, грецьку, російську, шведську, іспанську, турецьку та румунську.

Також існує велика кількість МАК карт створених в різних куточках світу різними видавництвами.

В нашій роботі ми будемо розглядати колоди МАК видані в Німеччині видавництвом «OH-Verlag», як похідне першоджерело.

Процес створення колод МАК, зокрема, висвітленням теоретичних та практичних аспектів створення метафоричних асоціативних займались Ю. Дейзі, В. Кіршке, Н. Логлер, О. Лузгінов, Н. Мілорадова, Г. Попова, Б. Фрідма.

Так, Н. Мілорадова та Г. Попова у своїй праці «Про алгоритм створення нових колод метафоричних асоціативних карт» стверджують, що для розробки набору МАК необхідно:

Усвідомити та проаналізувати сферу діяльності та використання майбутнього набору метафоричних карт. Сформулювати основну ідею та виразити її у назві.

Обрати стратегії та засоби розкриття для обраної теми.

Детальний розгляд цих етапів, дає змогу виокремити певні кроки в процесі розробки колоди МАК. Також необхідно зазначити, що важливою частиною теоретичного етапу розробки колоди МАК є створення «мовного ряду».

Вальтрауд Кіршке у своїй книзі «Полуниця за вікном Асоціативні карти для комунікації й творчості» надає характеристику процесу створення «мовного ряду». для колоди ОН створеної Елі Раманом.

Елі Раман виокремив 6 принципів для підбору слів:

1. Слово має бути загально вживаним. Не слід використовувати поняття, що належать до певних наукових галузей, сленг, та фразеологізми.

2. Обрані слова мають викликати яку мого більший спектр емоцій та почуттів. З синонімічного ряду необхідно залишити найбільш переконливе слово.

3. Використання граматичні категорії (іменник, дієслово, прикметник, однина, множина і тощо) мають бути спрямовані на поліпшення можливостей інтерпретації та асоціації.

4. За можливістю, іменник, має бути суб'єктом дії, дієслово – має виражати відношення дії до суб’єкта та об’єкту дії.

5. Обрані слова мають слугувати інструментом самопізнання, та залишати простір для власних інтерпретацій.

6. Багатозначність інтерпретації обраного слова має переважати над точним формулюванням [12].

Одже, усвідомлення та аналіз сфери діяльності й використання майбутнього набору метафоричних карт, формулювання основної ідеї та вираз її у назві – перший крок в процесі створення колоди МАК. Вибір стратегії та засобів розкриття для обраної теми – другий крок.

Процес створення «мовного ряду» майбутньої колоди МАК має відповідати наведеним вище характеристикам.

Історія демонструє активну участь митців у створенні колод.

Вальде Мар де Андраде е Сілва, бразильський митець, який протягом багатьох років малював сцени з життя індіанців племені Сінгу, що заклало основу для метафоричних карт MORENA.

Ілінь Бай, китайська мисткиня, створила карти INUK, засновані на її роботах створених протягом п'яти років.

Жанна Борегар, мисткиня, створила картки BEAUREGARD – вільні композиції за формою та кольором, створені з використанням техніки колаж.

Джон Девід Елліс, який вивчав мистецтво в Лізі студентів-художників у Нью-Йорку, створив абстрактну колоду ECCO.

Крістіан Гронау розмалював картки HABITAT.

Марина Лук'янова спільно з Елі Раманом працювала над створенням зображень для карток PERSONITA, а також створила колоду COPE.

Емілі Марті, чеська художниця-аквареліст, намалювала яскраві картки колоди RESILIO.

Андре Пуліо, канадська художниця, автор МАК 1001.

Елі Раман створив колоди OH, SAGA, MYTHOS і PERSONA.

Анке Зіберт, художник-графік, що створив МАК QUISINE.

Раймонд Е. Вейделіч, французький митець, з картин та колажів якого складаються МАК LYDIA JACOB STORY.

Хань Вей, китайська мисткиня, графік, що створила МАК SHEN HUA [37]

Розглянувши історію МАК можна зробити декілька висновків:

Метафоричні асоціативні карти – багатогранний інструмент, який належить до проєктивних методик і ґрунтується на явищах проєкції, метафори та асоціації.

МАК, завдяки своїй простоті й глибині водночас, стали важливим інструментом для роботи з емоціями, самопізнанням та комунікацією.

В процесі створення колоди МАК, можна виділити певні етапи.

Важливим компонентом є створення «мовного ряду».

Внесок митців з різних країн, включаючи Бразилію, Китай, США, Канаду, Францію та Чехію, робить ці карти дійсно глобальним продуктом, багатим на культурні та художні елементи, підкреслює важливість художнього підходу в розробці цих інструментів, що робить їх унікальними та багатогранними.

1.2. Типологія метафоричних асоціативних карт

Всі існуючи колоди можна, умовно поділити за типом зображення, а саме: портретні, абстрактні та сюжетні.

Також МАК можливо класифікувати за задачами, що розв'язуються при їх використанні, наприклад: робота з травмою, пошук ресурсу, взаємодія в парі, трансформація особистості, розвиток творчих здібностей, робота з образами, розвиток навички сторітелінгу, постановка цілей та інші.

Портретні колоди, не обов'язково зображують людей це можуть бути тварини, умовні зображення обличчя або навіть масок.

Цільова аудиторія: переважно застосовуються для дорослих людей, але можливе застосування і в роботі з дітьми.

Мета: інтроспекція, пізнання власного – Я.

Сфера застосування: використовується при опрацюванні наступних тем: пізнання себе, Я – концепція, роль та маска, внутрішні конфлікти, сімейні сценарії тощо.

Розмір: колода Persona, складається з (77 карток з зображеннями облич та 33 карти взаємодії) картки мають розмір 6,3 х 8,8 см [42].

Колода Personita, складається з (77 портретів дітей та молоді з усього світу та 44 ситуаційні картки) мають розмір 6,3 х 8,8 см, що відповідає розміру класичної покерної карти (див. Рис. 2 та Рис. 3) [42].

Рисунок 2. Картки колод «Persona»

(зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Рисунок 3. Картки колод «Personita»
(зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Зображення абстрактних колод – можуть бути виконані в різних техніках (фото, колаж, малюнок тощо), прикладом можуть слугувати колоди «Ecco» та «Beauregard».

Цільова аудиторія: переважно використовуються в роботі з дорослими, адже трактування абстрактних образів потребує певних зусиль та когнітивних навичок.

Мета: робота з почуттями.

Сфера застосування: використовують в практиках для пошуку ресурсу, стабілізації, як джерело натхнення.

Колода «Ecco» - складається з 99 абстрактних зображень, які мають розмір 6,3 х 8,8 см (див. Рис. 4) [42].

Колода «Beauregard» - складається з 55 карток, які мають розмір 6,3 х 8,8 см (див. Рис. 5) [42].

Рисунок 4. Картки колод «Ecco» (зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Рисунок 5. Картки колоди «Beauregard»
(зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Зображення сюжетних колод або, як їх ще називають - оповідальних карток або Story Telling Cards [12], як правило об’єднано однією темою, казки, міфи, подолання проблем, стресові ситуації, стосунки в парі, або складається з зображень середовища життя людини та тварин або їх взаємодії, сюжетів з життя племені у Бразильському тропічному лісі тощо.

Цільова аудиторія: використовуються як в роботі з дітьми, так і з дорослими.

Мета: поліпшення взаємодії, розвиток творчих здібностей, навчання тощо.

Сфера застосування: мають поліфункціональне застосування, психологічне консультування, арттерапія, навчання, комунікативні практики тощо.

В якості прикладу розглянемо колоду Saga.

Колода Saga – складається з 55 карток, розмір яких 6,3 х 8,8 см. (див. Рис. 6) [42].

Рисунок 6. Картки колоди «Saga»
(зображення пакування, дизайн сорочки та карт) [42]

Існує велика кількість авторських колод МАК, які розроблені фахівцями різних галузей. Можна виділити так звані спеціалізовані колоди, використання яких обмежено окремим запитом (фінансові проблеми, жіночі та чоловічі колоди, родові запити, нумерологічні, коучінгові, текстові тощо).

Варіанти виконання зображень колоди МАК можна поділити на: намальовані з використанням різних технік та матеріалів, ті що використовують витвір мистецтва як основу (BOSCH, ТАНІТІ), текстові – на карті розмішені слова або текст, виконані з використанням фотографії, техніки колаж, комп'ютерної графіки тощо.

Нерідко МАК, являють собою певний набір з двох колод, так PERSONA та PERSONITA – портретні колоди, складаються з набору портретних зображень та

карток взаємодії (див. Рис. 2 та Рис. 3), ОН – ресурсна колода, з набору «рамок» та зображень до них (див. Рис. 4), зображення TanDoo – метафоричні карти для роботи в парі, доповнюють картки з зображенням вказівних та застережних знаків. МАК Resilio складаються з окремого набору карток з зображенням людей та окремого набору з зображенням тварин. Це обумовлює специфіку використання та роботи з даними наборами МАК.

На відміну від наведених вище прикладів, сюжетні колоди МАК можуть бути представлені як у вигляді двох колод, так і однієї і являють собою набір зображень об'єднаних однією темою.

Наведемо приклади сюжетних колод МАК, які складаються з однієї колоди:

МАК Mythos – 55 оповідальних карток (Story Telling Cards), що зображають деталі та сцени міфологічних сюжетів та архетипів.

МАК 1001 – складаються з 55 Story Telling Cards заснованих на оповіданнях зі збірки «Казки тисяча й однієї ночі».

МАК Saga – також складаються з 55 Story Telling Cards, що зображають різноманітні сюжети та персонажів казок оповідань.

МАК SHEN HUA – складається з 55 карток з зображенням історій заснованих на старовинних оповіданнях Китаю “Central Kingdom”.

Сюжетна колода МАК під назвою HABITAT, що з англійської перекладається як - середовище існування і складається з зображень природи, людей та тварин.

Огляд типології метафоричних асоціативних карт (МАК) можна класифікувати за типом зображення та за задачами, що розв’язуються під час їх використання.

Класифікація за типом зображення:

Портретні: Містять зображення людей, тварин або масок. Використовуються для інтроспекції та пізнання власного "Я".

Абстрактні: Виконані в різних техніках і потребують когнітивних зусиль для трактування. Використовуються для роботи з почуттями.

Сюжетні: Об’єднані однією темою (казки, міфи, взаємодія тощо).

Використовуються для поліпшення взаємодії.

Класифікація за задачами:

Робота з травмою

Пошук ресурсу

Взаємодія в парі

Трансформація особистості

Розвиток творчих здібностей

Робота з образами

Розвиток навички сторітелінгу

Постановка цілей

Варіанти виконання зображень:

Намальовані в різних техніках

Використання витворів мистецтва (BOSCH, TAHITI)

Текстові колоди

Фотографічні та колажні зображення

Комп'ютерна графіка

Завдяки великій кількості різноманітних колод, МАК можуть використовуватися в широкому спектрі психологічних і арттерапевтичних практик, сприяючи самопізнанню, особистісному розвитку та поліпшенню взаємодії.

Огляд типології метафоричних асоціативних карт (МАК) дозволяє класифікувати їх за типом зображення, за технікою виконання, за віком (дорослі і діти) за призначенням та за задачами, що розв'язуються під час їх використання. Також необхідно відзначити, що існують набори МАК з однією та двома колодами.

1.3. Вимоги до розробки метафоричних асоціативних карт

Огляд типології МАК дозволяє виокремити наступні аспекти, що мають бути враховані при створенні авторської колоди:

Відповідність зазначеній вище класифікації, а саме:

- класифікація за типом зображення ;
- виокремлення задач поставлених в роботі з майбутньою колодою мак ;
- вибір варіанту виконання зображення ;

Також, необхідно відзначити, що колодам мак присутня:

- стилістична єдність ;
- унікальність графічного рішення ;
- доступність у використанні.

Важливим елементом при створенні колоди МАК є підбір візуального супроводу.

Врахування особливостей сприйняття кольору, один з важливих аспектів в розробці дизайну набору МАК.

- Фактори, що впливають на сприйняття кольору.
- Колірні асоціації та вплив колірного подання зображення.
- Типи колірних контрастів.
- Психологічні особливості сприйняття кольору.
- Національно-культурну специфіку сприйняття кольорів [8]

При створенні колоди МАК необхідно враховувати можливості використання та універсальні підходи в дизайні.

Універсальний дизайн (англ. universal design) — дизайн об’єктів, при використанні яких не має обмежень для людей і який не потребує спеціалізованого проєктування чи адаптації [29]

Розрізняють декілька принципів універсального дизайну

Виділяють сім принципів універсального дизайну:

1. Доступність і рівність використання, максимальна зручність для всіх людей із будь - якими можливостями.

2. Гнучкість використання полягає в наявності індивідуальних налаштувань та відповідності різноманітним можливостям і уподобанням всіх користувачів.

3. Інтуїтивність й простота використання, об’єкти мають бути простими й зрозумілими для всіх.

4. Зрозумілість інформації, полягає в тому, що інформація повинна бути подана максимально легкою для сприйняття користувачем.

5. Толерантність до помилок передбачає, що дизайн має мінімізувати ризики й негативні наслідки у разі непередбачуваних або випадкових дій користувачів.

6. Мінімальні фізичні зусилля, під час використання від людини не вимагається великих фізичних зусиль і не повинно призводити до втоми.

7. Врахування розміру та простору, полягає у враховуванні необхідності достатнього розміру, простору та доступу, незалежно від фізичних розмірів, стану та мобільності користувача [27]

Короткі висновки щодо вимог до створення авторської колоди МАК:

Перед початком створення авторської колоди МАК необхідно визначитись з класифікацією майбутньої колоди та окреслити задачі майбутнього застосування.

Визначте тип зображень, дотримуйтеся стилістичної єдності, унікальності та доступності зображень.

Враховуйте психологічні особливості сприйняття кольору та національно-культурну специфіку.

Забезпечте рівність і доступність використання, гнучкість, простоту, терпимість до помилок, малі фізичні зусилля і відповідність розмірам.

Висновки до розділу 1.

МАК карти є потужним інструментом для психологів, арттерапевтів та педагогів, підтримуючи психічне здоров'я і сприяючи особистісному зростанню через творчість. Це мистецтво, яке живе у взаємодії з кожним глядачем, дозволяючи кожному знайти власний смисл у зображеннях.

Метафори й асоціації є ключовими елементами в психології та інших дисциплінах, що дозволяють глибше зрозуміти та трактувати людські емоції та думки. Використання МАК карт можна віднести до різних проявів експресіонізму, кубізму та перформансу, що робить їх надзвичайно багатогранними інструментами як в мистецтві, так і в терапії. Це справжнє мистецтво, яке живе у взаємодії з кожним глядачем.

При створенні колоди МАК важливо враховувати принципи універсального дизайну, що допомагають створювати продукти, які можуть використовувати люди без необхідності адаптації. Це робить МАК доступними й зручними для широкого кола користувачів.Процес створення карток є глибоко особистим та креативним. Це надає колодам унікального характеру та естетичної цінності. Перші колоди МАК були створені Елі Раманом у 1975 році та згодом отримали міжнародне визнання та розповсюдження завдяки зусиллям таких фахівців, як Джо Шліхтер і Моріц Егетмейер.

Кожен митець використовує свої унікальні техніки та стилі, такі як акварельний живопис, колаж, графіка та абстрактне мистецтво, фотографія та ін. Це

забезпечує різноманітність та неповторність карток, що дозволяє використовувати їх у різних контекстах та для різних цілей.

Кожна колода дозволяє індивідуально інтерпретувати зображення, що робить їх унікальними для кожного користувача і зайвий раз доводить їх поліфункціональність.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ДИЗАЙНУ КОЛОДИ МЕТАФОРИЧНИХ АСОЦІАТИВНИХ КАРТ

2.1. Етапи розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт

Актуальність МАК, як полі функціонального інструменту, підтверджується значним попитом та великою кількістю колод. На сьогодні актуальність україномовного продукту виходить на перед. Розробка дизайну авторського набору сюжетних метафоричних асоціативних карт, заснованих на образах притаманних українським казкам та оповіданням, для використання в якості інструменту комунікативних практик, арттерапії, різноманітних тренінгів, а також для розвитку та підтримки метафоричного дизайн-мислення є актуальним завданням сьогодення. Враховуючи це, ми запропонували проєктну назву майбутньої колоди «Ідентичність».

Визначення мети, теми, тематичного каркаса, структури та окреслення меж застосування, при розробці авторської колоди МАК – запорука розробки якісного дизайну продукту.

Необхідно виділити основні закономірності побудови тематичного каркаса та структури колоди, з урахуванням ідеї та обраної тематики. Структура набору МАК, може являти собою набір тематичних блоків, що відповідають обраній темі та символічно відповідають на три запитання: «Для чого?»; «Що?»; «Як?».

Питання: «Для чого?» передбачає окреслення першочергових завдань та критеріїв для майбутньої колоди МАК.

Питання «Що?» пов’язане з розумінням змісту та тематичної структури колоди МАК. Необхідно враховувати всі інтереси майбутніх користувачів.

Питання «Як?» пов’язане з окресленням методів, вправ та способів роботи з колодою МАК. Прогнозуванням отриманого результату (див. Таблицю 2) [9. с 50].

Таблиця 2. Ключові слова, структури МАК «Ідентичність»

Іменники, що відображають стани, емоції та ресурс	Дієслова, що характеризують дії.	Прикметники, свого роду слова – характеристики
1	**2**	**3**
Спокій	Боротись	Чарівний
Тривога	Рятувати	Могутній
Захоплення	Літати	Сміливий
Страх	Чаклувати	Добрий
Розгубленість	Перемагати	Підступний
Надія	Підкорити	Вродливий
Гнів	Подорожувати	Сумний
Роздратування	Вивільнити	Розумний
Впевненість	Страждати	Темний
Розчарування	Перетворитись	Швидкий
Вдячність	Знайти	Сильний
Сором	Захищати	Таємничий
Захищеність	Плакати	Дивовижний
Безнадійність	Ховатися	Мудрий
Ворожба	Мандрувати	Веселий

Наступний етап підбір «мовного ряду» колоди. Для цього можливо використовувати різноманітні методи, одним з яких є метод асоціативного експерименту після визначення головних тем колоди [17].

Метод асоціативного експерименту являє собою розроблену техніку семантичного аналізу, сутність якого полягає в отриманні від реципієнта асоціацій, як реакції на слова стимули. Процес асоціативного експерименту може мати як вільний, так і спрямований характер [5].

В нашому випадку спрямований характер асоціативного експерименту задовольняє потребу використання тематичних та смислових значень окреслених для майбутньої колоди, рамки якого обмежують асоціативний рух.

Для створення «мовного ряду» майбутньої колоди МАК необхідно звернути увагу на слова відповідні змісту колоди.

Так, було запрошено 20 учасників різного віку (від 15 до 53 років) для проведення експерименту, що відповідає віковій групі, з якою планується використання майбутньої колоди МАК.

Було запропоновано виразити свої думки, використовуючи дієслова, прикметники та іменники відносно запропонованої теми:

Слова, що викликають у пам'яті образи, що асоціюються з українськими казками та оповіданнями у кількості 10 слів. Після опрацювання залишили ті, що повторюються та взяли їх за основу «мовного ряду».

Слова асоціацій з українськими казками та оповіданнями:

Іменники розподілено за групами:

Козак. Дівчина. Батько. Мати. Дитина.

Соловейко. Лелека. Змій. Сонечко. Рак.

Верба. Маки. Колос. Калинова гілка. Кріп.

Мудрість. Ворожба. Надія. Вдача. Мужність.

Млин. Глечик. Хата. Вінок. Віз.

Ці слова відображають, за результатами експерименту, найпоширеніші образи й теми, що зустрічаються в українських оповіданнях та казках.

Слова – асоціації слугують відправною точкою при створенні візуального супроводу майбутньої колоди МАК.

Структурні компоненти майбутньої колоди МАК, відповідають завданням роботи з даною колодою МАК, та поставленій меті й відображають: стан, емоції, ресурс, дію, процеси й характеристики.

Тематичний каркас та структура набору МАК складається з трьох об'єднаних в групи слів з урахуванням ідеї та обраної тематики (див. Табл. 2). Ключові слова, були відібрані під час проведення асоціативного експерименту, та розподілені на три групи:

1. Іменники, що відображають стан, емоції, ресурс.
2. Дієслова, що характеризують дії й процеси.
3. Прикметники, свого роду слова – характеристики.

Було відібрано 15 слів для кожної групи, поєднання яких, дозволяє створювати велику кількість варіантів при створенні індивідуального опису образів.

Спираючись на розглянуті вище етапи створення авторської колоди МАК, можна зробити висновок, що образи зображені на картках мають бути різноманітні за типом та характером.

Під час розробки візуального ряду майбутньої колоди МАК, зображення карток можна поділити на три типи, а саме:

Зображення людей, персонажів.

Образи природи, тваринного та рослинного світу.

Зображення різноманітних артефактів.

Необхідно зазначити, що використання майбутньої колоди передбачає різнопланову роботу, як в групі, так і індивідуальну, тому колода має бути адаптована до цих форм роботи, а саме: під час використання колоди зображення

мають різноманітні процеси мислення, як раціональні так і інтуїтивні, кількість карт має бути достатньою для роботи в групі.

Під час використання колоди можливо розглядати взаємодію між зображеннями цих типів, як окремо кожного типу, так і взаємодії елементів декількох типів.

Авторська, сюжетна колода МАК, розглядається як арттерапевтичний інструмент для застосування в терапевтичних, комунікативних, освітніх практиках, тренінгах, трансформаційних іграх, з різними віковими категоріями, апробація колоди проходить в групі, вік учасників якої складає 15 – 53 років.

Розглядається можливість використання майбутньої колоди з використанням різноманітних практик та технік, для розвитку творчих здібностей, пошуку ресурсу, саморефлексії тощо.

Зазначимо, що підбір візуального та вербального ряду колоди має враховувати попередньо розглянуті теоретичні компоненти.

Дослідження взаємодії візуального ряду та вербальних образів, підібраних на теоретичних етапах розробки колоди МАК, розглянуто на одному з прикладів та наведено в таблиці (див. Табл.3)

Таблиця 3. Приклад взаємодії візуального та вербального образу МАК «Ідентичність»

Тип зображення	Слова асоціації	Ключові слова	Приклад взаємодії візуального та вербального образу
Зображення людей, персонажів	Козак. Дівчина. Батько. Мати.	Іменник. Дієслово. Прикметник.	Козак. Дивиться Мужній

	Дитина.		Візуальний образ: Мужній козак дивиться в далечінь. Вербальний образ: Гордо поглядаючи на широкий степ, стоїть мужній козак.
Образи природи, тваринного та рослинного світу	Лелека. Змій. Сонечко. Рак. Пшениці.	Іменник. Дієслово. Прикметник	Лелека. Летить. Величний. Візуальний образ: Величний лелека летить в небі. Вербальний образ: Легко і граційно долає великі відстані величний лелека.
Зображення артефактів	Млин. Глечик. Хата. Вінок. Віз.	Іменник. Дієслово. Прикметник	Глечик. Стоїть. Розбитий. Візуальний образ: На столі стоїть розбитий глечик. Вербальний образ: Розбитий глечик на друзки, не зібрати.

Наведені приклади ілюструють, можливість поєднання різних видів образів обраних, на етапі теоретичного аналізу майбутньої колоди МАК, для створення яскравих картин у свідомості.

Візуальний образ слугує відправною точкою для розкриття сюжету, та допомагає створити яскраву та детальну картину в уяві, а вербальний додає до нього динаміку, характер, настрій, поетичність, в цьому випадку, використовуючи іменник, дієслово та прикметник.

Важливою складовою є підбір і аналіз аналогічних об'єктів дизайну, для майбутньої колоди МАК.

З великого різноманіття наборів МАК надрукованих в Німеччині видавництвом «OH-Verlag», які ми розглядаємо як похідне першоджерело, можна виокремити наступні сюжетні колоди SHEN HUA, Saga, Mythos, 100.

Можна відзначити, що сюжетні МАК (SHEN HUA, Saga, Mythos, 1001) мають чіткі та зрозумілі образи, їх розмір (2,5 х 3,5 дюйми або 6,3 х 8,8 см), що відповідає розміру класичної покерної карти (див. Табл. 1)

Розглянуто «аналоги» дизайну за наступними критеріями:

1. За типом зображення - сюжетні
2. За критеріями використання
3. Стилістична єдність
4. Унікальність графічного рішення
5. Доступність у використанні

Спираючись на зазначені вище критерії підібрано «аналоги», а саме сюжетні колоди МАК: Mythos, Saga, 1001, а також SHEN HUA.

Виокремивши «аналоги» проведено їх порівняльний аналіз, результати якого наведено в порівняльній таблиці, з зазначенням кількості карт в наборі, розмірів та компонування зображень МАК (див.Табл. 4)

Таблиця 4. Порівняльний аналіз МАК видавництва «OH-Verlag» для оцінки та порівняння кількісних параметрів

	Розмір (см)	Кількість	Наявність допоміжних карток
МАК Saga	6,3 х 8,8	55 к.	Відсутня додаткова колода в наборі МАК
МАК Mythos	6,3 х 8,8	55 к.	Відсутня додаткова колода в наборі МАК
МАК 1001	6,3 х 8,8	55 к.	Відсутня додаткова колода в наборі МАК
МАК SHEN HUA	6,3 х 8,8	55 к.	Відсутня додаткова колода в наборі МАК

Проаналізувавши кількісні показники, можна зробити висновки:

Всі розглянуті МАК мають розмір карти - 6,3 х 8,8 см., набори складаються з 55 карток.

Важливо зазначити, що в обраних колодах МАК наявна тільки одна колода, без набору додаткових карток.

Важливим елементом дизайн розробки колоди МАК є стилістична єдність – закономірність побудови композиції твору образотворчого мистецтва, що полягає в єдності його змісту і форми.

Таблиця 5. Порівняльний аналіз стилістичної єдності МАК видавництва «OH-Verlag»

	Тема та ідея	**Художні засоби**	**Стиль виконання**:	**Композиція:**

МАК Saga	Зображають сюжети, артефакти й персонажів з оповідань та казок.	Художні прийоми та методи (кольори яскраві, насичені, контрастні, форми – зрозумілі, чіткі без надмірної деталізації) забезпечують гармонію та єдність колоди МАК	Авторський сталь, виконані в змішаній техніці з використанням акварелі	Компонування зображень карток: по вертикалі
МАК Mythos	Складаються з зображень архетипів та сцен, персонажів та об’єктів з міфологічних сюжетів	Використання однорідних художніх прийомів та методів, таких як (кольори – насичені, форми - виразні, впізнавані, чіткі, допомагає забезпечити гармонію та	Авторський стиль. Виконані в змішаній техніці з використанням акварелі та олійної пастелі	Компонування зображень карток: по вертикалі

		згуртованість твору.		
МАК 1001	Заснованих на оповіданнях зі збірки «Казки тисяча й однієї ночі»	Художні прийоми та методи (кольори переважно темні, не контрастні, форми – зрозумілі, чіткі, присутні різноманітні текстури) забезпечують гармонію та єдність колоди МАК	Авторський стиль. Виконані в змішаній техніці з використанням олійної пастелі	Компонування зображень карток: по вертикалі
МАК SHEN HUA	Зображенням історій заснованих на легендах і міфах старого Китаю “Central Kingdom”	Художні прийоми та методи (кольори яскраві, насичені, контрастні форми – зрозумілі, чіткі без надмірної деталізації, лінія	Виконані в техніці акварельного розпису з використанням елементів традиційного китайського живопису	Компонування зображень карток: по вертикалі

		– виразна, графічна.) забезпечують гармонію та єдність колоди МАК		

Проаналізувавши стилістичну єдність колод аналогів, можна зробити наступні висновки:

Кожна колода має чітку тему та ідею, реалізовану авторами ілюстративних матеріалів з використанням різноманітних художніх прийомів, технік та матеріалів. Компонування зображень карток - по вертикалі (див. Табл. 5)

Таблиця 6. Порівняльний аналіз сюжетних МАК видавництва «OH-Verlag» за функціональністю

Назва колоди	**За типом зображення - сюжетні**	**За критеріями використання**	**Доступність у використанні**
МАК Saga	Story Telling Cards	Поліфункціональні за рахунок можливості поєднання з МАК Mythos,	Зазначається необхідність врахування вікових та соціокультурних обмежень.
МАК Mythos	Story Telling Cards	Поліфункціональні за рахунок можливості	Врахування культурних та соціальних контекстів, у яких

		посднання з МАК Saga	перебувають користувачі може включати: мову, звичаї, розуміння та сприйняття міфологічних істот та сюжетів
МАК 1001	Story Telling Cards	Поліфункціональні	Зазначається необхідність врахування традиції та соціальні норми, які можуть впливати на сприйняття та використання матеріалів, адже зображення засновані на оповіданнях зі збірки «Казки тисяча й однієї ночі»
МАК SHEN HUA	Story Telling Cards	Поліфункціональні	Зазначається необхідність врахування культурних та соціальних контекстів, адже зображення засновані на легендах і міфах старого Китаю

За результатами аналізу можна зазначити, що кожна колода МАК має свої особливості, але унікальність та відповідність головній концепції є ключовим фактором для успішної реалізації дизайну МАК (див. Табл. 6)

Також, необхідна відмітити, що з чотирьох колод МАК відібраних як «аналоги», найбільше увагу привернула колода МАК Saga, адже вона є першою створеною сюжетною колодою, вона не втрачає актуальності, полі функціональна

та не заснована на конкретному літературному творі, а зображає образи з оповідань та казок.

Отже, на підготовчих етапах розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт, було проаналізовано «аналоги» та виокремлено етапи розробки, на яких ми зосередимось:

1. Вибір класифікації майбутньої колоди МАК а саме - за типом зображення, сюжетна колода. Заснована на образах, що асоціюються з оповіданнями та казками українського фольклору. Це забезпечує чітке тематичне спрямування та стилістичну єдність колоди.

2. За критеріями використання – призначені для використання з різними віковими групами. Отже в роботі над розробкою колоди МАК необхідно уникати незрозумілих культурних та соціальних контекстів, забезпечуючи доступність та зрозумілість зображень для різних аудиторій.

3. Стилістична єдність – єдність змісту та форми досягається за шляхом кореляції теми та ідеї колоди МАК, проєктна назва «Ідентичність», підкреслює тему звернення до образів українських казок та оповідань, що дозволяє створити гармонійний та послідовний образ коли МАК в цілому.

4. Використання художніх прийомів, спрямованих на забезпечення гармонії та єдності колоди реалізується за допомогою використання природних кольорів з помірною контрастністю, та чітких форм без надмірної деталізації, а також виразних, чітких ліній.

5. Стиль виконання – авторська техніка виконання, зокрема акварельний живопис, забезпечує унікальний та впізнаваний стиль колоди.

6. Композиційне рішення:

Вибір вертикальної композиції зображень карток, спираючись на проаналізовані аналогічні колоди, забезпечує зручність використання та естетичну привабливість.

7. Розмір картки - 6,3 х 8,8 см, кількість в наборі 55.

Таким чином, підготовка до розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт включає ретельний аналіз аналогів та визначення ключових етапів розробки, що сприяє створенню унікального та відповідного інструменту для інтроспекції, соціальної взаємодії та творчої діяльності.

2.2. Технічні вимоги до друку та електронного формату

Оскільки розробка авторської колоди МАК карт, індивідуальний процес і вибір зображень та видавництва може спиратись на вимоги та потреби автора майбутньої колоди. Ми можемо зазначити лише деякі загальні технічні вимоги, які необхідно врахувати при під час розробки дизайну колоди МАК.

Необхідно зазначити, що стандарти в поліграфії та видавничій справі не встановлюють вимог до оригіналів, використовуваних для тиражування видань, які потребують спеціальної технології виготовлення друкарських форм (унікальних, експериментальних тощо) [10].

Терміни та визначення понять.

Згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 4 березня 2016 року за № 65, на заміну ДСТУ 3017-95 набуває чинності ДСТУ 3017:2015 "Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять" наказ врегульовує національні стандарти України, які поширюються на видавничу продукцію з визначенням основних видів видань [20].

Розглянувши терміни, встановлені цим стандартом, можна виокремити ті, що можуть бути корисними під час розробки дизайну колоди МАК, адже одним із завдань термінологічної стандартизації є забезпечення відповідності видань міжнародним стандартам.

У стандарті ДСТУ 3017–15 подано наступні терміни та визначення:

Твір — результат творчої діяльності, який має завершену форму та втілений у будь-яку матеріальну форму

Цільове призначення – характеристика видання, що визначає його соціальну функцію.

Образотворча картка – образотворче карткове видання, що містить малюнок, доповнений або ні пояснювальним текстом до нього.

Карткове видання – аркушеве видання, що має вигляд картки з цупкого паперу, зображення на яке нанесено з одного чи обох боків методом друку.

Додаток – видання, яке має самостійне значення, та містить додаткові відомості різноманітного характеру, призначення якого доповнювати основне видання, може бути розповсюджено разом або окремо. має самостійне значення

Електронне видання – це документ, де інформація представлена у формі електронних даних і для використання якого потрібні засоби обчислювальної техніки [21].

Загальні вимоги до ілюстративних оригіналів:

Ілюстраційні оригінали мають бути пласкими, без дефектів, щоб не впливати на якість зображення та його сприйняття.

Формат і масштаб: Формат ілюстративних оригіналів та масштаб відтворення їх напряму залежать від технічних можливостей вашого обладнання та мають відповідати вимогам ДСТУ 3017:2015. Відповідно до вимог, формат оригіналу для розміщення під край має бути меншим на 2 мм з боків, які виходять під край, у порівнянні з розміром видання до обрізування.

Одиниці вимірювання: Формат оригіналів має зазначатися у міліметрах, а масштаб відтворення — у відсотках.

Розміри полів: Для непрозорих оригіналів поля повинні бути не менше 10 мм, а для прозорих оригіналів — не менше 3 мм.

Врахування цих вимог допоможе забезпечити відповідність стандартам зазначеним ДСТУ 3017:2015.

Матеріали: Матеріали для друку мають відповідати вимогам нормативних документів, погоджених МОЗ України.

Вибір якісного картону може вплинути на довговічності карт. Картон, має бути достатньо щільним, щоб підійти для багаторазового використання, але достатньо тонкий, щоб не обмежувати можливість використання (діапазон рекомендованої щільності може становити 300–350 г/м²).

Гладка текстура дозволяє поверхням плавно ковзати під час використання. Можливе використання ламінування, адже воно здатне збільшити довговічність карти, і захищає від механічних і зовнішніх впливів. Ламінація використовується: матова, глянсова та текстурована.

Для підвищення тактильних якостей виробу можливо використовувати обробку, тисненням.

Дизайн має відповідати встановленим розмірам.

Проаналізовані нами аналоги МАК мають розмір 6,3 х 8,8 см., що відповідає розміру класичної покерної карти (Див. Табл.1).

Під час підготовки до друку необхідно додати припуск 1/8 дюйма з усіх чотирьох сторін. Остаточний розмір макета становить: 2,75" х 3,75" дюйми або 7, 0 х 9,5 см. Кутове заокруглення: карти зазвичай мають заокруглені кути. Радіус заокруглення від 2 до 4.

Дотримання цих вимог допоможе створити якісний продукт, що відповідатиме як національним, так і міжнародним стандартам.

2.3. Створення прототипу та тестування колоди

Спираючись на проведене практичне та теоретичне дослідження ескізування майбутніх зображень відбулось з врахуванням попередньо отриманих даних, а саме: були розроблені чорно-білі ескізні пошуки зображень майбутньої колоди МАК, деякі з яких представлені нижче (див. Рис. 7).

Рисунок 7. Приклад ескізного пощуку до майбутньої колоди МАК

Підбір колірної палітри, відбувся з врахування зазначених вище критеріїв.

Нижче представлені деякі, із зображенньь майбутньої колоди МАК в кольорі (див. Рис. 8).

Рисунок 8.Приклад ескізного пощуку до майбутньої колоди МАК (в кольорі)

Зворотна сторона карти:

Було розроблено прототипи зворотної сторони карти (див.Рис. 9)

Під час розробки використано шрифт Ermilov bold. Який класифікується, як геометричний гротеск, без зарубок, акцидентний, новий гротеск.

Розробником якого є Banda Agency, Inner Space (Кирило Ткачов) [28]

Вибір кольорів відображає колірну палітру зображень мак, а саме використані кольори присутні в ілюстративних матеріалах.

Кольори:

DB9934 – назва колоди.

17136A – тло.

9A7C37 – обрамлення по контуру карти

Рисунок 9. Зворотна сторона карти майбутньої колоди МАК

Проведено апробацію розроблених карток.

В якості апробації, було підібрано наступні техніки: техніка «Одного разу в казці» [41], техніка «New Metaphors» з використанням сюжетної колоди МАК [40].

Техніка «Одного разу в казці» [41].

Метою даної техніки є розвиток творчого потенціалу та мовленнєвих навичок

Проведення даної техніки передбачає групову роботу можливе використанням комунікативних практик.

Особливість техніки: карти необхідно розкласти на стіл, зображенням у відкриту. Із запропонованих 9 карт перший учасник обирає 1 карту, дивиться на неї, і розпочинає історію «Одного разу…». Наступний учасник бере карту і доповнює розповідь. Розповість завершує останній учасник.

Під час проведення цієї техніки було обрано 4 карти (4 учасники), представлені нижче, та складено коротку історію, що довело ефективність ілюстративного матеріалу (див. Рис. 10).

Рисунок 10. Техніка «Одного разу в казці» [41]

Техніка «New Metaphors» з використанням сюжетної колоди МАК [40].

Метою даної техніки є пошуку натхнення та нових концепцій.

В даній техніці метафоричні асоціативні карти – виступають генеративним інструментом для пошуку та вербалізації нових ідей.

Техніка «New Metaphors» полягає у зіставленні двох карток з різним зображенням. Зіставлення допомагає побачити можливі варіанти взаємодії, полегшує вербалізацію та пошук нових ідей та значень, допомагає роботі в групі.

Нижче наведено пари карт, які розглядали під час відпрацювання техніки.

Рисунок 11. Техніка «New Metaphors» з використанням сюжетної колоди МАК [40]

Початкове слово – дім.

Дім – як гніздо: він захищає від зовнішнього світу, даруючи відчуття безпеки та затишку.

Дім – це полотно для наших мрій: ми творимо своє життя і наповнюємо його сенсом саме вдома.

Дім – крихкий і недовговічний в океані життя.

Дім – теплий як сонечко, він зігріває нас у холодні та темні часи.

Рисунок 12. Техніка «New Metaphors» з використанням сюжетної колоди МАК [40]

Початкове слово – доля.

Доля – це зірка на небі, що світить нам на шляху життя: вона допомагає нам орієнтуватися і знаходити свій шлях.

Доля – як піщинка в гобелені часу: кожен момент вплітається в загальну картину, створюючи унікальну історію нашого життя

Доля – як ємність колись нова з роками, відображає плин часу, може нести в собі можливості, поки не зазирнеш в середину не дізнаєшся

Доля – це вітер змін: вона приносить нові можливості та виклики, змушуючи нас пристосовуватися і рости.

Після проведення апробації карт прототипів майбутньої колоди МАК, можна зазначити наступне:

Образи на картках – зрозумілі, чіткі.

Легко інтерпретуються та поєднуються.

Ілюстративний матеріал має стилістичну єдність.

Висновки до розділу 2

Розробка дизайну авторського набору сюжетних метафоричних асоціативних карт, заснованих на образах притаманних українським казкам та оповіданням, для використання в якості інструменту комунікативних практик, арттерапії, а також для розвитку та підтримки метафоричного дизайн-мислення є актуальним завданням сьогодення.

За результатами аналізу можна зазначити, що відповідність головній концепції є ключовим фактором для успішної реалізації дизайну МАК.

Також, необхідна відмітити, що з різноманіття наявних сюжетних колод, в якості аналога бажано звузити коло до 1 – 2 розглянутих колод. Розглянувши чотири колоди в якості аналогів, ми звузили коло до однієї (Saga).

Підготовка до розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт включає ретельний аналіз аналогів та визначення ключових етапів розробки, що сприяє створенню унікального та відповідного інструменту для інтроспекції, соціальної взаємодії та творчої діяльності.

На підготовчих етапах розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт, було виокремлюють наступні етапи розробки:

1. Вибір класифікації майбутньої колоди МАК
2. Визначення критеріїв використання.
3. Дотримання стилістичної єдності – важлива складова дизайну майбутньої колоди МАК

Розробка авторської колоди МАК карт, індивідуальний процес і вибір зображень та видавництва може спиратись на вимоги та потреби автора майбутньої колоди.

Відповідність національним стандартам України, що поширюється на видавничу продукцію, зазначених у ДСТУ 3017:2015, важливий елемент у процесі

створення якісного продукту, що відповідатиме як національним, так і міжнародним стандартам.

Спираючись на проведене практичне та теоретичне дослідження, розробка прототипу та його апробація відбулись з використанням наступних технік: «Одного разу в казці» та «New Metaphors». Після проведення апробації можна зазначити, що образи на картках – зрозумілі, чіткі, кольори приємні, легко інтерпретуються та поєднуються. ілюстративний матеріал сприймається як однорідний та гармонійний.

Факт того, що з обмеженою кількістю представлених карт ми змогли провести апробацію, доводить ефективність ілюстративного матеріалу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Розглянувши теоретичні питання створення метафоричних асоціативних карт, необхідно відзначити їх тісний взаємозв'язок з такими міждисциплінарними поняттями як метафора та асоціація та проекція.

МАК карти є потужним поліфункціональним інструментом для психологів, арттерапевтів та педагогів тощо.

Хоча перша колода була створена Елі Раманом у 1975 році й згодом отримали міжнародне визнання та розповсюдження завдяки зусиллям таких фахівців, як Джо Шліхтер і Моріц Егетмейер, зацікавленість МАК зростає з кожним роком.

Процес створення карток є глибоко особистим та креативним що надає колодам унікального характеру та естетичної цінності, адже візуальні образи МАК, можна сприймати як мистецтво, яке живе у взаємодії з кожним користувачем, дозволяючи знайти власний сенс у зображеннях.

Використання авторських техніки та стилів виконання, таких як акварель, колаж, графіка та абстрактне мистецтво, забезпечує різноманітність та неповторність карток, що дозволяє використовувати їх у різних контекстах та для різних цілей.

Перед початком створення авторської колоди МАК необхідно визначитись з класифікацією майбутньої колоди та окреслити задачі майбутнього застосування.

Дотримуватись стилістичної єдності, унікальності та доступності зображень.

Враховувати психологічні особливості сприйняття кольору та національно-культурну специфіку.

Авторська, сюжетна колода МАК, може розглядатись як арттерапевтичний інструмент для застосування в терапевтичних, комунікативних, освітніх практиках, тренінгах, трансформаційних іграх, з різною віковою категорією.

В роботі розглядається можливість використання майбутньої колоди з використанням різноманітних практик та технік, для розвитку творчих здібностей, пошуку ресурсу, саморефлексії тощо.

Зазначимо, що важливою частиною в дизайні майбутньої колоди МАК є дослідження взаємодії візуального ряду та вербальних образів, підібраних на теоретичних етапах розробки колоди МАК.

Підготовка до розробки сюжетної колоди метафоричних асоціативних карт включає ретельний аналіз аналогів та визначення ключових етапів розробки, що сприяє створенню унікального та відповідного інструменту для інтроспекції, соціальної взаємодії та творчої діяльності і є ключовим фактором для успішної реалізації дизайну МАК.

Розробка та апробація прототипу, як ключові етапи дизайну майбутньої колоди МАК, допомагають виявити відповідність майбутньої колоди МАК поставленій меті та окресленим межам застосування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балюк В.Є. Використання метафоричних асоціативних карт на уроках української літератури як засіб формування креативної інтелектуальної особистості. вісник університету імені Альфреда Нобеля. *Педагогічні науки,* 2017. № 2 (14). С. 56-62 (Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ»).

2. Блінов О., Шопіна М. Метафоричні асоціативні карти як творчий інтегративний ресурс стресостійкості особистості: навч. посіб. К.: Талком, 2016. 123 с.

3. Блінов О.А. Метафоричні асоціативні карти як сучасний метод психологічної хірургії. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. Київ. 2016. Вип. 4 (29). С. 6–11.

4. Бородулькіна Т.О. Метафоричний тренінг як інноваційна психотехнологія навчання студентів-психологів. *Гуманітарний вісник*: Дод. 1 до Вип. 27. Том VI (39): Темат. вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ: Гнозис, 2012. С. 81– 90.

5. Боснюк В.Ф. Експериментальна психологія: курс лекцій. Харків: МАУП, 2016. 182 с.

6. Бриль М.М. Метафоричні асоціативні карти як інструмент у психології професійного визначення. Актуальні проблеми психології. 2029. Том І. Вип. 52. С. 69–76.

7. Василевська О.І., Дворніченко Л.Л. Метафора в роботі психолога. *Психологія і особистість*, 2017. №2 (12). URL: http://doi.org/10.5281/zenodo.853459

8. Веретільник Т.І., Мисник. Л.Д., Капітан Р.Б., Мамонов Ю.П., Манзюра О.В Навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186 “Видавництво та поліграфія” усіх форм навчання [Електронний ресурс]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2020 –130 с.

9. Вернікова Н. Метафоричні асоціативні карти – універсальний інструмент для МАКсимальних результатів. Практична психологія. Вінниця: ПП «Едельвейс-і-К», 2014. 124 с.

10. Дурняк Б.В., Ткаченко В.П., Чеботарьова І.Б. Стандарти в поліграфії та видавничій справі: довідник. Львів: Вид-во Укр. акад. друкарства, 2011. 320 с.

11. Енциклопедія сучасної України. Encyclopedia of Modern Ukraine: електроний ресурс. URL: https://esu.com.ua/article-66695

12. Каплінський В.В. Професійне становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки: теорія і практика: монографія. Вінниця: «Твори», 2018. 492 с.

13. Кіршке В. Полуниця за вікном. Асоціативні карти для комунікації і творчості. Zen Garden. 240 с.

14. Коляденко С.М., Літяга І.В. Використання проективних метафоричних асоціативних карт “POCKETS” (“КИШЕНІ”) у процесі підготовки фахівців соціальної сфери. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова,* 2022. Випуск 90. С. 68-75. (Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи).

15. Коханова О.П. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с. ISBN 978-617-696-522-0

16. Лемешко Т. “50 техник с МАК на все случаи жизни”: науково-популярне видання. Київ, 2018. 64 с.

17. Лузгінов О.В. Створення колоди асоціативних метафоричних карт як інструменту розвитку творчих здібностей майбутніх учителів технологій. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка / ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)*, 2023. № 17. С. 144-152. DOI: https://doi.org/10.32782/2410-2075-2023-17.18

18. Мілорадова Н.Е., Попова Г.В. Метафоричні асоціативні карти як інструмент психологічного кон-сультування. Вісник Харківського національного

педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія «Психологія». 2015. No50. С. 167–177.

19. Мільто Л.О. Теорія і технологія розв’язання педагогічних задач: навч. посіб. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 156 с.

20. НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН СТАНДАРТИЗАЦІЇ. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») НАКАЗ « 04 » березня 2016 р. Київ № 66. Про внесення змін до наказу № 209 від 25 грудня 2015 р. https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fcsm.kiev.ua%2Fimages%2Fstories%2F2016%2Fnakazukrndnc%2Fnakazukrndnc_66_2016.doc&wdOrigin=BROWSELINK

21. Національний стандарт України. Інформація та документація. ВИДАННЯ ОСНОВНІ ВИДИ. Терміни та визначення понять. ДСТУ 3017:2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. URL: https://lib.zsmu.edu.ua/upload/intext/dstu_3017_2015.pdf

22. Петрініч. Н. М. «Реконсолідація пам’яті під час творчого процесу як одна з практик, для збереження ментального здоров'я особистості в умовах війни», м. Київ.19 квітня 2024 р. Львів – Торунь: Liha – Pres, 2024. 192 с.: с.42.

23. Петрініч Н. М. «Storytelling як один із методів комунікації» м. Харків. 28 березня 2024 р. ХДАДМ. Харків. с. 69.

24. Петрініч Н. М. «МАК карти, як один з інструментів інтроспекції в постановці цілей» м. Харків. 28-29 березня 2024 р.

25. Петрініч Н.М. «МАК карти в психологічному супроводі студентів з окупованих територій» м. Київ 17–18 жовтня 2024 р. прийнято до друку

26. Петрініч Н.М «Інтеграція арттерапії та STEM: один із перспективних підходів у сучасній художній освіті. Одеса 9-11 жовтня 2024 р. с. 166.

27. Петрініч Н. М. «Використання метафоричних асоціативних карт на етапах дизайн мислення» м. Харків 26 листопада 2024 р. прийнято до друку.

28. Показники національно-громадянської української ідентичності. Пресреліз підготовлений Заступником директора Інституту соціології НАН України, доктором соціологічних наук Сергієм Дембіцьким: URL https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1131&page=1

29. Проноза-Стеблюк К.В. Нова авторська модель асоціативних проективних карт. *Теорія і практика сучасної психології,* 2019, № 4, Т. 1. С. 85-89.

30. Рібцун Ю.В. Використання АРТ-терапії у логокорекційній роботі з дітьми з особливими мовленнєвими потребами. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.) / за ред. Н.О. Пахальчук; О.П. Демченко; Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, ф-т дошк. і початк. освіти ім. В. Волошиної. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля, 2022. Вип. 11. С. 428-431.

31. Токарева Н.М., Шамне А.В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Київ 2017. 548 с.

32. Українська культура – основа нашої національної ідентичності: веб-сайт. URL: https://minre.gov.ua/2024/02/01/ukrayinska-kultura-osnova-nashoyi-naczionalnoyi-identychnosti/# (дата звернення: 23.11.2024).

33. Універсальний Дизайн: практичні поради для кожного. URL: https://ud.org.ua/biblioteka/books/87-universalnij-dizajn-praktichni-poradi-dlya-kozhnogo

34. Шрифтовая колекція Rentafont. URL: https://rentafont.com.ua/fonts/ermilov/bold

35. Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd

36. Early History of Playing Cards & Timeline. Published July 03, 1996. Updated June 28, 2024 веб-сайт. URL: https://www.wopc.co.uk/the-history-of-playing-cards/early-history-of-playing-cards

37. Ganjifa R. Philadelphia Museum of Art. https://philamuseum.org/collection/object/89507

38. Logler N. How-to-Guide for Making and Using a Generative Metaphorical Design Toolkit. June 2018. URL: https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/3196709.3196811

39. New Metaphors. A Workshop Method for Generating Ideas and Reframing Problems in Design and Beyond. 2022. URL https://imaginari.es/publications/New_Metaphors_ACM_CC_2019_v2_OA_version.pdf

40. OH Cards Quick Start Guide: веб-сайт. URL: https://www.oh-cards-institute.org/wp-content/uploads/2013/06/OH-Cards-Quick-Start-Guide.pdf

41. Passard A., Aresub D., Mascarel P., Atwan N.A., Gokalsing E. Adapting Post-Immediate Psychotherapeutic Intervention to children by the use of pictorial representations as symbolic mediators. Neuropsychiatrie de l'Enfance et de l'Adolescence. 2023, March, Volume 71, Issue 2, Pp. 73-79.

42. The Official Homepage Of The OH Cards Series (Malaysia) https://www.ohcards.com.my/

43. The publisher of the OH cards series: веб-сайт. URL: https://oh-cards.com/john-david-ellis/

44. Yermakova T. Art works as a means of a person’s health culture formation. 4th International Scientific Conference “Sport, he alth, education of children and youth”, 3 December 2021 Lozma, Poland, Lomza State University of Applied Sciences.

45. Yermakova T. The Formation of Healthy Person by Means of Art. The 8th International Multidisciplinary Academic Conference - Ecology of XXI Century, The European Green Deal Challenges - EUB2020 - Online event, 13-15 May, 2020, Bucharest, Romania, Ecological University of Bucharest, Romania

46. Yermakova, T., Podolski A. Pedagogical approach to the development of art therapy – a review. ARCH BUDO, 2019. Vol. 15. P. 152-164.

Звіт подібності

метадані

Заголовок
Петрініч

Автор
Н. Петрініч

Науковий керівник / Експерт
Т.С. Єрмакова

підрозділ
KSADA

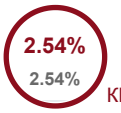
Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	ß	5
Інтервали	A⟶	0
Мікропробіли	·	0
Білі знаки	ß	0
Парафрази (SmartMarks)	a	7

Обсяг знайдених подібностей

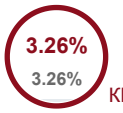
Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КП 2

КЦ

25
Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

7883
Кількість слів

60420
Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз — Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://www.psyh.kiev.ua/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B4%D1%94%D1%94%D0%B2%D0%B0_%D0%96.%D0%92._%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0_%D0%B2_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96	22	0.28 %

2	МОВНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ [redacted] 9/30/2024 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (Філологічний факультет - кафедра української мови)	17	0.22 %
3	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/43418/3/dysertaciya_smolikevych_n.r.pdf	16	0.20 %
4	https://advokatpost.com/dysk-iak-materialnyj-nosij-ie-sposobom-zberezhennia-informatsii-z-e-dokumenta-i-vvazhaietsia-joho-oryhinalom-a-tomu-ie-nalezhnym-ta-dopustymym-dokazom-u-kryminalnomu-provadzhenni/	15	0.19 %
5	Вступ Васьковська.docx [redacted] 12/17/2021 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	14	0.18 %
6	https://dnaop.com/html/61109/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_3017_2015	13	0.16 %
7	Диплом-Бухтіарова.docx [redacted] 12/17/2021 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	12	0.15 %
8	Худяк. дис (2) [redacted] 10/11/2024 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	11	0.14 %
9	https://www.uaredactor.com.ua/wp-content/uploads/2019/12/dstu-3017-2015.pdf	11	0.14 %
10	Диплом-Бухтіарова.docx [redacted] 12/17/2021 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	11	0.14 %

з бази даних RefBooks (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)

з домашньої бази даних (0.61 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	Диплом-Бухтіарова.docx [redacted] 12/17/2021 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	23 (2)	0.29 %
2	Вступ Васьковська.docx [redacted] 12/17/2021 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	14 (1)	0.18 %
3	Худяк. дис (2) [redacted] 10/11/2024 Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts (KSADA)	11 (1)	0.14 %

з програми обміну базами даних (0.28 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	МОВНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ [redacted] 9/30/2024 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (Філологічний факультет - кафедра української мови)	17 (1)	0.22 %

2	Дисертація.pdf [redacted] 3/31/2020 Odessa National Polytechnic University (Д 41.052.10 Спецрада ОНПУ)	5 (1)	0.06 %

З Інтернету (1.65 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/43418/3/dysertaciya_smolikevych_n.r.pdf	22 (2)	0.28 %
2	http://www.psyh.kiev.ua/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B4%D1%94%D1%94%D0%B2%D0%B0_%D0%96.%D0%92._%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0_%D0%B2_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96	22 (1)	0.28 %
3	https://dnaop.com/html/61109/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_3017_2015	18 (2)	0.23 %
4	https://tnu.edu.ua/shepelova-mariya-volodimirivna/	17 (2)	0.22 %
5	https://www.uaredactor.com.ua/wp-content/uploads/2019/12/dstu-3017-2015.pdf	16 (2)	0.20 %
6	https://advokatpost.com/dysk-iak-materialnyj-nosij-ie-sposobom-zberezhennia-informatsii-z-e-dokumenta-i-vvazhaietsia-joho-oryhinalom-a-tomu-ie-nalezhnym-ta-dopustymym-dokazom-u-kryminalnomu-provadzhenni/	15 (1)	0.19 %
7	http://studentam.net.ua/content/view/15449/100/	10 (1)	0.13 %
8	https://duan.edu.ua/images/head/Science/UA/Academic_Council/K_08_120_02/2021/Pererva_autoreferat.pdf	10 (1)	0.13 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)